

Täysistunto

Tiistai 7.10.2025 klo 14.01—20.15

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 55/2025 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 6/2025 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Puhujalistaan. Edustaja Lohikoski, olkaapa hyvä.

Keskustelu

19.05 **Pia Lohikoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitus esittää yksityisen varhaiskasvatuksen lupamenettelystä luopumista ja siirtymistä rekisteröintimenettelyyn. Me esitämme esityksen hylkäämistä. Laki yksityisen varhaiskasvatuksen lupamenettelystä tuli voimaan vasta reilu vuosi sitten. Aluehallintovirastolla, Valviralla ja kunnilla on meneillään valtava työ sähköisten järjestelmien ja asiointipalveluiden kehittämisessä. Nyt hallitus haluaa muuttaa sääntelyä kesken siirtymäajan. Kunnissa ja alueilla on tehty suuri työ, jonka hedelmät ollaan aivan turhaan heittämässä roskakoriin.

Arvoisa puhemies! Kunnat tulevat kärsimään tästä eniten. Niillä on varhaiskasvatuksen järjestämisvelvoite, ja siksi niiden täytyy voida luottaa siihen, että lainsäädäntö tarjoaa vaakaat puitteet työn suunnitteluun. Jos järjestelmät joudutaan rakentamaan uudelleen muuttaman vuoden välein, se syö resursseja, lisää hallinnollista taakkaa ja tekee varhaiskasvatuksen järjestämisestä vaikeampaa. Kuten vastalauseessa toteamme, voimassa olevan lupamenettelyn aikana on havaittu merkittäviä puutteita palveluntuottajien toiminnan edellytysten täyttymisessä. Lupamenettely on ollut keino varmistaa lasten turvallisuus ja toiminnan laatu. Nyt hallitus kuitenkin esittää, että kaikki palveluntuottajat siirretään rekisteriin riippumatta siitä, ovatko heidän edellytyksensä kunnossa vai eivät. Toisin sanoen nyt palkitaan niitä palveluntuottajia, jotka ovat venkoilleet ja viivytelleet lupamenettelyn kanssa.

Arvoisa puhemies! Lapsen etu on varhaiskasvatuksessa asetettava aina ensimmäiseksi. Luvanvaraisuus varmistaa, että toimijalla on taloudelliset ja ammatilliset valmiudet järjestää laadukasta varhaiskasvatusta myös silloin, kun ajat ovat vaikeammat ja lapsimäärät vaihtelevat. Katsotaanpa Ruotsiin: siellä vastaavanlainen luopuminen luvanvaraisuudesta johti siihen, että varhaiskasvatuksen laatu vaihtelee suuresti. Onko tämä se suunta, johon me Suomessa haluamme mennä? Mielestäni ei. Työntekijöiden näkökulmasta lupamenettely puolestaan on ollut tae siitä, että työnantajalla on kyky huolehtia velvoitteistaan ja tarjota asialliset työolot. Jos tämä varmistus nyt puretaan, vaarantuu henkilöstönkin asema.

Arvoisa puhemies! Meidän pitäisi vahvistaa kuntien mahdollisuuksia suunnitella ja järjestää varhaiskasvatusta pitkäjänteisesti. Sen sijaan hallitus tekee nyt lainsäädäntöä, joka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

lisää epävarmuutta, heikentää valvontaa ja kuormittaa viranomaisia tilanteessa, jossa resurssit ovat muutenkin tiukoilla. Lakimuutos ei kevennä hallinnollista taakkaa kunnissa, aluehallinnossa eikä palveluntuottajilla. Tämä lakimuutos päinvastoin lisää hallinnollista taakkaa, ja se tekee sen lasten edun kustannuksella.

Ehdotan, että lakiehdotus hylätään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä.

19.09 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa rouva puhemies! Varhaiskasvatus on lapsen tulevaisuuden perusta ja yksi yhteiskunnan parhaista investoinneista. Lain on tuettava varhais- ta tukea, laadukasta opetusta ja perheiden valinnanvapautta. Tämä esitys keventää hallin- toa ja keskittyy olennaiseen: lasten arkeen ja laadukkaaseen varhaiskasvatukseen.

Lupamenettelystä luopuminen ja siirtyminen rekisteröintimenettelyyn on tervetullut, järkipерäinen uudistus. Kun toiminnan aloittaminen helpottuu, yksityisten palveluntuotta- jien toimintaedellytykset paranevat ja varhaiskasvatuspalvelujen saatavuus turvataan koko maassa. Se on voitto sekä lapsiperheille että kunnille. Tärkeää on, että laatu ja turvallisuus varmistetaan edelleen ennakollisella valvonnalla, ei paperinpyörytyksellä. Byrokratian pur- kaminen ei tarkoita valvonnan purkamista vaan sitä, että energia käytetään lapsiin eikä lo- makkeisiin. Kannatan esitystä, joka vahvistaa yrittäjyyttä, sujuvoittaa hallintoa ja pitää lap- sen edun keskiössä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

19.10 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on vähän poukkoilevaa lainsäädän- töä, kun on tällainen ilmoitusmenettelyyn siirtyminen tässä tulossa. Juuri kun meillä on ollut tämä ennakoitu ja selkeyttävä varhaiskasvatuksen, päiväkotitoiminnan, luvanvarai- suus, niin nyt sitä yritetään siirtää ilmoitusmenettelyn piiriin. Kun nyt tässä lupamene- telyn aikana on havaittu ongelmia näissä päiväkotia järjestävissä yrityksissä ja yhteisöis- sä, niin voi sanoa, että nyt tämä vielä johtaa siihen, että pelkän ilmoituksen tekemällä pää- sisi tällaiseen rekisteriin. Kun sitten kunnalla pitäisi kuitenkin olla selkeä harkintavalta, kuinka yksityistä varhaiskasvatusta tarpeen mukaan tehdään, niin tämä vain lisää tällaisia toimijoita, jotka eivät välttämättä suoriudu niistä tehtävistä.

Sen vuoksi kannatan edustaja Lohikosken hylkäysehdotusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi.

19.12 Marko Kilpi kok: Arvoisa rouva puhemies! Orpon hallituksen hallitusohjelmassa ja siinä ajattelussa, millä tavalla oikeastaan hallitusohjelma rakentuu, on se, että meidän on sujuvoitettava, helpotettava, vähennettävä, byrokratiaa ja keskityttävä olennaiseen. Tämä on äärimmäisen tarpeellista ja tärkeää tällaisena aikana, jolloin tekevistä käsistään on puu- tetta, ja kun myöskin talouden puolella on tarpeita ja vajavaisuuksia, niin sitenkin ajateltu- na tämä on täysin perusteltu esitys. Kuten tässä jo edustaja Lahdenperänkin mainiossa pu- heessa äsken otettiin esille, niin keskitytään enemmänkin lapsiin ja varhaiskasvatukseen, itse tekemiseen, kuin byrokraattisen paperin pyörittämiseen. Tämähän tahtoo olla semmoi- nen helmasynti, mikä meillä tulee vastaan vähän väliä joka puolella ja varsinkin tuolla lap-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2025 vp

sien ja nuortenkin sektorilla niin lastensuojelussa kuin varhaiskasvatuksessakin. Joten kannatan tätä esitystä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.